

Openbaar Ministerie

College van Procureurs-Generaal

Parket-Generaal

Evaluatie toepassing (super)snelrecht jaarwisseling 2008-2009

De toepassing van (super)snelrecht in de arrondissementen

Definitief

22 maart 2009

Samensteller: drs. J.J.C. Eversdijk, m.m.v. mw. mr. R. Funke-Küpper

Maart 2009

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel en opzet van het onderzoek	3
1.3	Analyse	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	6
2.1	Samenvatting	6
2.2	Conclusies - antwoorden op de onderzoeksvragen	10
2.3	Aanbevelingen	13
3	Vorbereiding	15
3.1	Bekendheid met de toepassing van snelrecht en supersnelrecht	15
3.2	Coördinatie van de voorbereidingen	16
3.3	Afspraken met ketenpartners	17
3.3.1	Afspraken met de rechtbanken	17
3.3.2	Afspraken met de politie	19
3.3.3	Afspraken met de reclassering en de Raad voor de kindbescherming	22
3.3.4	Afspraken met de advocatuur	23
3.3.5	Bespreken in het arrondissementale justitiële beraad	24
4	Uitvoering tijdens en na de jaarwisseling	25
4.1	Coördinatie	25
4.2	Capaciteit	25
5	Menukaart en richtlijnen	29
5.1	Toepassing van de Menukaart (super)snelrecht	29
5.1.1	Gebruik Menukaart	29
5.1.2	Afdoening via supersnelrecht en snelrecht	30
5.1.3	Strafmodaliteiten	32
5.1.4	Bruikbaarheid van de Menukaart	32
5.2	Toepassing van de richtlijnen voor strafvordering	34

6	Oordeel over (super)snelrecht	36
7	Publiciteit	40
7.1	Publiciteit voorafgaand aan de jaarwisseling	40
7.2	Publiciteit na de jaarwisseling	41
8	Succes en faalfactoren	43
8.1	Succesfactoren	43
8.2	Faalfactoren	45
8.3	Goede voornemens voor volgend jaar	46
9	Onderzoeksopzet en verantwoording	49
9.1	Opzet van het onderzoek	49
9.1.1	De doelstelling van de evaluatie is:	49
9.1.2	Methode	49
9.2	Respons	50

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Na de jaarwisseling 2008-2009 is op de arrondissementen gebruik gemaakt van snelrecht en/of supersnelrecht. Met de toepassing van supersnelrecht en snelrecht direct na de jaarwisseling heeft het OM het signaal willen afgeven aan de samenleving dat bepaald gedrag niet wordt getolereerd en direct wordt afgestraft.

De Minister van Justitie heeft de Tweede Kamer toegezegd de jaarwisseling met daarbij de inzet van snelrecht te zullen evalueren. Het Ministerie van Justitie zal voor deze ketenbrede evaluatie het initiatief nemen. Het College heeft aangegeven ook zelf te willen evalueren om zodoende informatie te vergaren die een bijdrage levert aan het verder ontwikkelen van het snelrecht en het verbeteren van het proces van supersnelrecht en snelrecht naar aanleiding van de jaarwisseling. Voorliggend rapport is een verslag van een schriftelijke consultatie van de arrondissementsparketten over de toepassing van snelrecht en supersnelrecht na de jaarwisseling.

1.2 Doel en opzet van het onderzoek

De doelstelling van de evaluatie is om inzicht te krijgen in de wijze waarop supersnelrecht en snelrecht is ingezet tijdens de jaarwisseling 2008/2009. In het bijzonder is het van belang succes- en faalfactoren te signaleren en tot verbeterpunten te komen. Beoogd wordt de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:

1. Zijn na de jaarwisseling 2008/2009 de juiste zaken op de juiste wijze opgepakt?
 - Zijn de zaken die voor supersnelrecht en snelrecht in aanmerking kwamen ook via supersnelrecht of snelrecht behandeld?
 - Op welke wijze zijn de zaken die niet voor supersnelrecht of snelrecht in aanmerking kwamen behandeld?
2. Is het proces supersnelrecht en snelrecht beheerst verlopen?
3. Voldeden de menukaart en de aangepaste Polaris-richtlijnen?

4. Op welke wijze is de toepassing van (super)snelrecht met publiciteit omgeven?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden is aan alle arrondissementsparketten een uitgebreide vragenlijst gestuurd. Daarnaast zijn in de arrondissementen waar ook supersnelrecht is toegepast vragenlijsten verstuurd aan de rechtbank, de politieregio (G4) en de advocatuur.

Tabel 1. Respons

Instantie	Uitgezet	Ontvangen	%
Arrondissementsparket	19	20	100
Arrondissementsrechtbank G4	4	3	75
Politieregio G4	4	3	75
Advocatuur G4	4	1	25

Alle arrondissementsparketten hebben de vragenlijst ingevuld en retour gezonden. Vanuit parket Zwolle/Lelystad zijn twee ingevulde vragenlijsten terugontvangen, één van regio Zwolle en één vanuit regio Lelystad. Het totale aantal waarnemingen komt hiermee voor het OM op 20.

1.3 Analyse

Deze rapportage neemt de resultaten van de arrondissementsparketten als uitgangspunt. Daar waar de resultaten – van de vier grote parketten - afwijken van die van de rechtspraak, de politie dan wel de advocatuur wordt dit vermeld.

Deze rapportage heeft niet alleen een beschrijvend karakter. Door de resultaten te relateren aan het aantal door de parketten ingenomen jaarwisselingsgerelateerde zaken en aan het aantal zaken dat via het supersnelrecht of snelrecht zijn afgedaan wordt geprobeerd inzicht te geven in een aantal succesbepalende en belemmerende factoren. Voor de inventarisatie van de jaarwisselingsgerelateerde zaken wordt verwezen naar het rapport *Jaarwisseling 2008-2009, Overzicht van aangebrachte feiten en afdoening – stand van zaken op 22 januari 2009, College van procureurs-generaal, januari 2009*. Hieronder volgt een overzicht van voornoemde gegevens per parket.

Tabel 2. Jaarwisseling gerelateerde zaken en afdoeningen via supersnelrecht en snelrecht (stand van zaken 22 januari 2009)

Arrondissementsparket	Aangebrachte zaken	Supersnelrecht	Snelrecht
Alkmaar	8		2
Almelo	16		2
Amsterdam	107	6	15
Arnhem	24		4
Assen	16		9
Breda	14		8
Den Haag	137	15	14
Dordrecht	25		0
Groningen	28		8
Haarlem	11		0
's-Hertogenbosch	6		2
Leeuwarden	58		0
Maastricht	5		1
Middelburg	15		1
Roermond	7		5
Rotterdam	51	2	4
Utrecht	72	10	6
Zutphen	15		9
Zwolle/Lelystad	24		4
Totaal	639	33	94

In hoofdstuk 9 is de onderzoeksopzet uitgereid beschreven.

1.4 Leeswijzer

In de hoofdstukken 3 tot en met 8 zijn de resultaten van het onderzoek beschreven. Daarbij wordt de vraagvolgorde van de vragenlijst aan de parketten gehanteerd. Hoofdstuk 2 bevat een samenvatting van de resultaten evenals conclusies en aanbevelingen.

Om een goed beeld te krijgen van het gebruik van (super)snelrecht op de parketten is in de vragenlijst gebruik gemaakt van een groot aantal open vragen. Voor een compleet overzicht van deze antwoorden wordt verwezen naar bijlage 2 bij dit rapport. De bijlagen zijn opgenomen in een apart bijlagenrapport.

2 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Let op. In dit rapport wordt gesproken van 20 parketten. Parket Zwolle/Lelystad heeft twee vragenlijsten ingevuld, één voor Zwolle en één voor Lelystad.

2.1 Samenvatting

Vorbereiding van de supersnelrecht- en snelrechtzittingen

- Driekwart van de parketten was vóór de jaarwisseling al bekend met de toepassing snelrecht. Vier parketten hadden ook al ervaring opgedaan met supersnelrecht. Drie parketten kenden zowel geen snelrecht als supersnelrecht.
- Achttien parketten hebben ter voorbereiding op de toepassing van (super)snelrecht tijdens de jaarwisseling een coördinator aangesteld.
- Slechts negen parketten hebben ter voorbereiding op de toepassing van (super)snelrecht tijdens de jaarwisseling een draaiboek opgesteld.
- Parketten zonder draaiboek hebben gemiddeld minder zaken via het snelrecht afgedaan.

- Achttien parketten hebben afspraken gemaakt met de rechtbanken, over één of meer afdoeningsmodaliteiten. De grote vier hebben allen afspraken gemaakt over supersnelrechtzittingen. Van de 20 parketten hebben er 16 afspraken gemaakt over gewone snelrechtzittingen.
- Het al dan niet gemaakt hebben van afspraken met de rechtbank is niet van invloed geweest op het aantal snelrechtafdoeningen.
- De met de rechtspraak gemaakte afspraken zijn door de rechtspraak goed nagekomen.

- Achttien parketten hebben met de politie afspraken gemaakt over inzet en optreden en over de aanlevering en de kwaliteit van processen verbaal.
- Binnen zeven arrondissementsparketten heeft de politie gebruik gemaakt van aanhoudingskaarten. Het gebruik van deze kaarten

¹ Dus inclusief Lelystad.

heeft een licht positief effect op het aantal aangebrachte jaarwisselinggerelateerde zaken en op het aantal snelrechtafdoeningen.

- Parketten die afspraken hebben gemaakt over de inhoud en kwaliteit van processen verbaal hebben gemiddeld meer jaarwisseling gerelateerde zaken aangebracht gekregen.
- De met de politie gemaakte afspraken zijn over het algemeen goed nagekomen.
- Dertien parketten hebben afspraken gemaakt met de Reclassering en zeven parketten (tevens) met de Raad voor de kindbescherming. Deze afspraken zijn goed nagekomen, waardoor rapportages tijdig beschikbaar waren of de instanties op bijvoorbeeld supersnelrechtzittingen aanwezig waren.
- Negen parketten, waaronder twee van de vier grote parketten, hebben met de advocatuur afspraken gemaakt over tijdstip van zittingen en het aanleveren van processtukken.
- In één van de grote parketten heeft het ontbreken van afspraken mogelijk geleid tot een minder goede voorbereiding door de advocaten en tot het tijdelijk schorsen van de zitting.

Uitvoering tijdens en na de jaarwisseling

- Driekwart van de parketten heeft ten behoeve van de uitvoering tijdens en vlak na de jaarwisseling een coördinator aangesteld.
- Vrijwel alle parketten (18 tot 20) zijn tevreden over de rechnercapaciteit tijdens de jaarwisseling, de capaciteit die is vrijgemaakt voor de beoordeling van zaken, de capaciteit bij het bureau RC en/of de gereserveerde capaciteit voor snelrechtzittingen.
- Zes parketten zijn van mening dat er te weinig zittingsruimte is gereserveerd voor themazittingen.
- Bij geen van de parketten heeft het niet kunnen plannen van zittingsruimte tot problemen geleid.
- Ten aanzien van de organisatie van supersnelrechtzittingen in de vier grote arrondissementen kan gesteld worden dat de rechtbanken zich goed aan hun afspraken hebben gehouden. Bij twee parketten zijn logistieke problemen op getreden (processtukken later beschikbaar

dan gepland, processtukken niet volledig). Dit heeft niet tot het aanhouden van zaken geleid, maar wel tot vertraging op de zittingen.

Menukaart en richtlijnen

- Achttien van de twintig parketten hebben de Menukaart (super)snelrecht gebruikt. Twee parketten hebben de menukaart slechts deels gebruikt.
- Geen van de parketten geeft aan expliciet van de Menukaart afwijkende criteria gehanteerd. Kanttekening hierbij is de te strikte toepassing van de regels voor voorlopige hechtenis², wat mogelijk een verklaring is voor het geringe aantal Rotterdamse supersnelrechtzaken.
- Eén van de vier grote parketten geeft aan niet alle daarvoor in aanmerking komende zaken via het supersnelrecht te hebben afgedaan. Het parket heeft er bewust voor gekozen de tien meest kansrijke supersnelrechtzaken aan te brengen.
- Zes parketten geven aan niet alle daarvoor in aanmerking komende zaken via het (gewone) snelrecht te hebben afgedaan. Drie parketten hebben uit efficiëntieafwegingen gekozen voor een andere afdoeningsmodaliteit. Drie parketten voeren ook logistieke problemen aan (falend politiesysteem, geringe voorbereidingstijd).
- Veertien parketten hebben aan de jaarwisseling gerelateerde strafmodaliteiten toegepast. Slechts vier parketten denken daarbij aan een straatverbod tijdens de komende jaarwisseling en slechts drie aan een aan de jaarwisseling gerelateerde taakstraf.
- Zestien parketten waarderen de bruikbaarheid van de Menukaart als voldoende tot zeer goed.
- Acht parketten hebben verbeterpunten voor de Menukaart genoemd.
- De aangepaste richtlijnen voor strafvordering zijn in vrijwel alle gevallen gehanteerd.

² Dit blijkt uit een door Rotterdam gehanteerd stroomschema voor de afdoening van zaken en uit gesprekken met medewerkers van het Parket Rotterdam.

Oordeel over (super)snelrecht

- Vrijwel alle parketten vinden dat door het toepassen van (super)snelrecht een goed signaal wordt afgegeven richting zowel de samenleving, de daders als de slachtoffers.
- Veertien parketten zijn van mening dat vooraf te hoge verwachtingen zijn gewekt. Twaalf parketten vinden dan ook dat de resultaten zijn achtergebleven bij de geleverde inspanningen.
- Slechts drie parketten zijn van mening dat de toepassing van (super)snelrecht meer voor de "bühne" gebeurt, dan dat het een toegevoegde waarde heeft.
- De symbolische waarde van de toepassing van (super)snelrecht wordt dus breed onderkend, terwijl een deel van de parketten kritisch is over de geboekte resultaten.

Publiciteit rondom (super)snelrecht

- Dertien parketten hebben in de aanloop naar de jaarwisseling actief de publiciteit gezocht. Dat is vooral gebeurd in de vorm van persconferenties en bijdragen in dag- of weekbladen.
- Met de publiciteit werd beoogd bekendheid te geven aan de toepassing van (super)snelrecht en een preventief effect te bewerkstelligen.
- Zes parketten hebben ook na de jaarwisseling actief de publiciteit gezocht.
- Doel hiervan was het publiek te informeren over de geleverde inspanningen en de geboekte resultaten.

Succes- en faalfactoren

Openbaar Ministerie

- Door achttien parketten zijn belangrijke succesfactoren genoemd.
- De meest genoemde succesfactoren zijn: bekendheid met het (super)snelrecht, goede afspraken met de ketenpartners en de inzet van het eigen personeel.

- Elf parketten hebben belemmerende factoren genoemd. Meest genoemd is de korte voorbereidingstijd, namelijk tussen het verzoek van het College, begin december en de jaarwisseling.
- Tien parketten zeggen het volgend jaar op onderdelen anders te zullen doen. Een betere coördinatie, betere afspraken met ketenpartners en een langere voorbereidingstijd behoren tot de goede voornemens voor volgend jaar.

De rechtbanken en politieregio's in de vier grote arrondissementen

- De grote rechtbanken noemen als succesfactoren in het bijzonder: de goede voorbereiding, goede communicatie en korte lijnen. De politie noemt voornamelijk het met het OM opereren vanuit één locatie.
- Door de rechtbanken genoemde faalfactoren zijn de gebrekkige uitvoering door politie en parket en de tijdsdruk waardoor dossiers niet (tijdig) gereed waren. Dit wordt ook door de politie genoemd, aangevuld met gebrekkige interne communicatie en coördinatie.
- De rechtbanken uiten vooral de wens om het gebruik van het supersnelrecht kritisch te bekijken, door te wijzen op het risico van onnodige aanhoudingen en vrijspraken.

2.2 Conclusies - antwoorden op de onderzoeksvragen

Zijn na de jaarwisseling 2008/2009 de juiste zaken op de juiste wijze afgedaan?

De meeste zaken die voor supersnelrecht en snelrecht in aanmerking kwamen zijn via supersnelrecht of snelrecht afgedaan. Op een aantal parketten is uitgeweken naar andere afdoeningsmodaliteiten zoals themazittingen of een TOM-zitting.

Bij de keuze voor supersnelrecht is soms de afweging gemaakt om alleen kansrijke zaken aan te brengen.

Het al dan niet in kunnen plannen van zittingsruimte heeft een rol gespeeld bij het niet of onvoldoende kunnen afdoen van zaken via het snelrecht.

Voorafgaand aan de jaarwisseling zijn hogere verwachtingen gewekt dan konden worden waargemaakt. Het is realistisch om te stellen dat supersnelrecht niet geschikt is voor zwaardere zaken, maar eerder voor relatief eenvoudige afgeronde zaken. Het snelrecht zou beter

gepositioneerd moeten worden als de meer voor zware zaken te hanteren afdoeningsmodaliteit.

Is het proces supersnelrecht en snelrecht beheerst verlopen?

Vrijwel alle parketten hebben in de aanloop naar de jaarwisseling de benodigde voorbereidingen getroffen. Zowel met de rechtspraak, de politie, de advocatuur als de reclassering en de Raad voor de kindbescherming zijn door de meeste parketten goede afspraken gemaakt. De gemaakte afspraken zijn door deze organisaties over het algemeen nagekomen.

Het maken van afspraken met ketenpartners en advocatuur, het hebben van (naast de piketofficier) een coördinator tijdens de uitvoering en het hebben van een draaiboek zijn positief van invloed op zowel het aantal aangeleverde jaarwisselingsgerelateerde zaken als het aantal zaken dat via het supersnelrecht of snelrecht wordt afgedaan.

Incidenteel zijn er problemen opgetreden. Het betreft bijvoorbeeld het niet nakomen van centrale aanlevering van processen verbaal door de politie, het niet tijdig gereed hebben van dossiers of onvolledige dossiers voor supersnelrechtzittingen. Dit heeft bij geen enkel parket tot problemen geleid. In alle gevallen kon tot op de zittingsdag zelf met zaken geschoven worden.

Door een aantal parketten wordt de tijdsdruk – pas in december is duidelijk geworden dat tijdens de jaarwisseling supersnelrecht en/of snelrecht moest worden toegepast – als belemmerende factor genoemd. Ervaringen bij andere parketten tonen juist aan dat zij in die korte tijd goede afspraken hebben kunnen maken rechtspraak, politie, advocatuur en overige berokken organisaties.

De signaalwerking van (super)snelrecht richting maatschappij, daders en slachtoffers wordt door de parketten nog wel onderkend. Over de resultaten in verhouding tot de geleverde inspanningen is men, mede als gevolg van de tijdsdruk, minder eenduidig. Parketten die geen of minder ervaring hebben met snelrecht of supersnelrecht zijn vaker van mening dat de resultaten zijn achtergebleven bij de inspanningen. Wanneer snelrecht of supersnelrecht in de reguliere processen is ingebouwd scheelt dit veel organiseren en overhead. Overigens moet bedacht worden dat de toepassing van snelrecht- en supersnelrechtzaken; in volume altijd

beperkt zal zijn vanwege de te waarborgen rechtszekerheid en het aanbod van type zaken dat daarvoor in aanmerking komt. De houding ten opzichte van snelrecht en supersnelrecht is mogelijk een bepalende factor voor het geboekte resultaat. Het is aan de parketleiding om het gebruik van snelrecht en supersnelrecht op een positieve manier in de parketorganisatie in te bedden,

Kernwoorden bij de organisatie en toepassing van snelrecht en supersnelrecht zijn samenwerken, afstemmen, flexibiliteit, ervaring opdoen en inbedden in de organisatie. Het past bij de dynamiek van het Openbaar Ministerie. Kortom, de praktijk leert dat snelrecht en supersnelrecht goed in de parketorganisatie is in te passen, waarbij geldt: hoe normaler, hoe gebruiksvriendelijker.

Voldeden de menukaart en de aangepaste Polaris-richtlijnen?

De Menukaart en de aangepaste Polaris-richtlijnen zijn door vrijwel alle parketten toegepast. De meeste parketten zien de menukaart als een bruikbaar instrument. Ten aanzien van de Menukaart is er een aantal wensen voor verbetering, uiteenlopend van meer duidelijkheid over het toepassen van de menukaart op jeugdzaken en het toevoegen van TOM-zittingen als afdoeningsmodaliteit. Er is geen algemeen genoemd verbeterpunt.

Op de jaarwisseling toegespitste strafmodaliteiten zoals een straatverbod tijdens de komende jaarwisseling of een jaarwisseling gerelateerde taakstraf worden maar mondjesmaat toegepast.

Op welke wijze is de toepassing (super)snelrecht met publiciteit omgeven?

Door de meeste parketten is voorafgaand aan de jaarwisseling de publiciteit gezocht, met als doel om het publiek te informeren en om het signaal af te geven dat bepaald gedrag niet getolereerd wordt. Na de jaarwisseling heeft slechts een handvol parketten de publiciteit gezocht, met als doel inzicht te geven in de geboekte resultaten.

Volgens een aantal respondenten zijn hogere verwachtingen gewekt van de toepassing van snelrecht en supersnelrecht dan zijn waargemaakt.

2.3 Aanbevelingen

Op basis van voorgaande conclusies kunnen de volgende aanbevelingen worden gedaan.

Toepassing van supersnelrecht en snelrecht

1. Alle parketten moeten streven naar een structurele inbedding van het snelrecht in de eigen organisatie. Geadviseerd wordt om alle parketten een flexibele standaardvoorziening te laten treffen, zodat snelrecht ingezet kan worden als het nodig is en er geen verloren zittingsruimte is al het niet nodig is.
2. Bij evenementen moet in samenspraak met de rechtspraak en de regionale driehoek altijd de afweging gemaakt worden of snelrecht dan wel supersnelrecht moet worden toegepast. Verzoek alle parketten daartoe een evenementenkalender op te stellen, zodat tijdig afgestemd kan worden en voorbereidingen getroffen kunnen worden.

Vorbereiding

3. Kondig nu al aan dat snelrecht en supersnelrecht ook na de komende jaarwisseling zullen worden toegepast, zodat de parketten zich tijdig kunnen voorbereiden en tijdig afspraken kunnen maken met partnerorganisaties.
4. Wanneer supersnelrecht wordt toegepast dient dit altijd te worden afgestemd met de Orde van Advocaten, dit om aanhoudingen van zaken te voorkomen.

Uitvoering

5. De parketten wordt aangeraden een draaiboek op te stellen waarin de uitvoering tijdens en na de jaarwisseling wordt beschreven in termen van processen, verantwoordelijkheden, coördinatie en afstemming. Speciale aandacht zou er moeten zijn voor de aanlevering van processen verbaal door de politie, het labelen van zaken, de beoordelingsprocedure en de sturing op de opsporing.
6. Verzorg een regiokorpsbrede briefing, zodat voor alle districten duidelijk is hoe jaarwisselingsgerelateerde zaken moeten worden afgehandeld.
7. De parketten wordt aangeraden de politie te laten werken met op de jaarwisseling toegespitste aanhoudingskaarten, ten behoeve van een

eenduidige registratie en een adequaat overzicht van de aangebrachte zaken.

8. Parketten kunnen overwegen dubbel piket te draaien, met een piketofficier voor de jaarwisselingsgerelateerde zaken en een piketofficier voor de overige (reguliere) zaken.

Menukaart

9. Vul de Menukaart aan met een aantal aandachtspunten bij de voorbereiding, zoals afspraken over centrale aanlevering van processenverbaal, de registratie van arrestanten, het opstellen van een draaiboek en met partnerorganisaties te maken afspraken.
10. Voer een korte audit uit binnen de vier grote arrondissementen, aangevuld met opvallend presterende arrondissementen om best practices voor de Menukaart en voor de uitvoering bij de volgende jaarwisseling te inventariseren en te beschrijven³.
11. Maak in de menukaart een duidelijker onderscheid tussen de toepassing van snelrecht en supersnelrecht in concrete situaties, bij typen delicten en bij dadergroepen. Geef duidelijker aan dat voor het gebruik bij evenementen andere criteria gelden.
12. Geef de werkgroep Hofstee, die de Menukaart heeft opgesteld, de opdracht om op basis van de uitkomsten van voorliggend evaluatieonderzoek de Menukaart aan te passen.
13. Geef de werkgroep Hofstee de opdracht om na te gaan in welke mate op evenementen toegespitste strafmodaliteiten geëist kunnen worden.

Positionering van snelrecht en supersnelrecht

14. Schep realistische verwachtingen over de toepassing snelrecht en supersnelrecht. Geef daarbij duidelijk aan dat zware en meer complexe zaken in de regel niet in aanmerking komen voor supersnelrecht, maar eerder voor gewoon snelrecht.
15. Verzoek alle arrondissementsparketten primair in te zetten op de toepassing van (gewoon) snelrecht en daarnaast voor ronde niet-voorlopige hechteniswaardige zaken supersnelrecht toe te passen,

³ Deze audit is medio maart 2009 gestart en zal in april volledig zijn afgerond.

3 Voorbereiding

3.1 Bekendheid met de toepassing van snelrecht en supersnelrecht

Een mogelijke graadmeter voor een goede toepassing van het supersnelrecht en snelrecht na de afgelopen jaarwisseling is de bekendheid met het gebruik ervan. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel parketten voor de afgelopen jaarwisseling al bekend waren met de toepassing van snelrecht en supersnelrecht.

Tabel 3: Bekendheid met de toepassing van supersnelrecht en snelrecht

	Supersnelrecht	Snelrecht
Mee bekend	4	15
Niet mee bekend	16	5
TOTAAL:⁴	20	20

Parketten met supersnelrecht

Van alle parketten geven er vier aan al bekend te zijn met de toepassing van supersnelrecht, te weten: Den Haag, Roermond, Rotterdam en Lelystad (Parket Zwolle). Parket Den Haag heeft de meeste ervaring. Daar wordt het ruim vijf jaar toegepast. Het parket heeft wekelijks supersnelrechtzittingen. Roermond past het langer dan drie jaar toe, op incidentele basis (minder dan 1 keer per 2 maanden). Rotterdam en Lelystad passen het supersnelrecht minder dan een jaar toe. Rotterdam wekelijks en Lelystad incidenteel.

Supersnelrecht wordt voornamelijk toegepast bij geweld tegen personen met een publieke taak en veelplegers met lichte strafbare feiten. Den Haag past supersnelrecht ook toe bij minderjarige veelplegers.

De parketten die geen supersnelrecht toepassen geven over het algemeen als redenen dat gewoon snelrecht en de AU-procedure volstaan. Ook het hebben van een te klein voor supersnelrecht in aanmerking komend zaaksvolume wordt door meerdere parketten genoemd.

⁴ Inclusief Lelystad.

Parketten met snelrecht

Vijftien parketten waren ook vóór de jaarwisseling al bekend met gewoon snelrecht. De parketten die het tot aan de jaarwisseling niet toepasten zijn Groningen, Leeuwarden, Rotterdam en Zwolle en Lelystad.

Van de parketten die snelrecht wel al toepasten doen 9 parketten dat al langer dan 5 jaar, 2 parketten langer dan 3 jaar, 1 parket langer dan 2 jaar en 1 parket langer dan 1 jaar.

Acht parketten hebben wekelijks snelrechtzittingen. Het betreft voornamelijk de parketten die al langer snelrecht toepassen. Twee parketten passen het tweewekelijks toe, 1 parket maandelijks en twee parketten incidenteel.

Het type delicten waarvoor snelrecht wordt toegepast betreft vooral vermogensdelicten, geweldsdelicten en Opiumwetdelicten met meerderjarige verdachten. Daarnaast wordt het gebruikt bij veelplegers. Enkele parketten noemen "aan evenementen gerelateerde delicten".

Parketten die geen snelrecht (meer) toepassen noemen onder andere als reden dat er problemen zijn met de tijdigheid en kwaliteit van processen verbaal. Kleinere parketten noemen het te geringe volume van voor snelrecht in aanmerking komende zaken.

Uit het bovenstaande blijkt dat een aantal parketten al langer met enige regelmaat snelrechtzittingen toepassen. Dat zijn niet alleen de grotere parketten, maar ook kleinere. Het lijkt erop dat wanneer de keuze voor snelrecht eenmaal is gemaakt dit vrij eenvoudig onderdeel kan worden gemaakt van de werkprocessen van het parket. Er zijn drie parketten (Groningen, Leeuwarden en Lelystad) die voor de jaarwisseling geen snelrecht of supersnelrecht hebben toegepast.

Wanneer een relatie wordt gelegd met het aantal supersnelrechtzaken na de jaarwisseling blijkt er geen verband te zijn tussen bekendheid met het snelrecht en het aantal snelrechtzaken.

3.2 Coördinatie van de voorbereidingen

Het College van procureurs-generaal heeft op 12 december alle hoofdofficieren verzocht voorbereidende afspraken te maken met de meest relevante ketenpartners en met de advocatuur. Tevens is

gevraagd een coördinator aan te stellen en aan te geven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de toepassing van snelrecht en/of supersnelrecht in het arrondissement.

Coördinator supersnelrecht en draaiboek

Tabel 4: Coördinatie

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Is ter voorbereiding van de toepassing van snelrecht en/of supersnelrecht tijdens de jaarwisseling een coördinator aangesteld?	18	2	20
Is ter voorbereiding van de toepassing van snelrecht en/of supersnelrecht tijdens de jaarwisseling een draaiboek voor de eigen medewerkers opgesteld?	9	11	20

Op achttien arrondissementparketten is een medewerker aangewezen en belast met de voorbereidingen van het (super)snelrecht. Door negen parketten, waaronder de vier grote parketten, is een draaiboek opgesteld ten behoeve van het eigen personeel.

Wanneer het hebben van een draaiboek gerelateerd wordt aan het aantal via snelrecht afgedane zaken blijkt dat parketten zonder draaiboek gemiddeld minder via het snelrecht afgedane zaken hebben.

3.3 Afspraken met ketenpartners

Nagegaan is of en welke afspraken gemaakt zijn tussen de betrokken partijen bij de voorbereidingen voor de toepassing van snelrecht en supersnelrecht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op afspraken van de parketten met de rechtbanken, de politie en de advocatuur.

3.3.1 Afspraken met de rechtbanken

In de volgende tabel is weergegeven of en welke voorbereidende afspraken de arrondissementsparketten met de rechtbanken hebben gemaakt.

Tabel 5: Afspraken met de rechtbanken bij de voorbereiding van de toepassing van snelrecht en supersnelrecht

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Zijn er met de rechtbank afspraken gemaakt over de organisatie van supersnelrechtzittingen? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	4	0	4
Zijn er met de rechtbank afspraken gemaakt over de organisatie van (gewone) snelrechtzittingen?	16	4	20
Zijn er met de rechtbank afspraken gemaakt over de uitvoering van themazittingen?	13	7	20
Zijn er tussen OM en het kabinet RC afspraken gemaakt over tijdstip en wijze van voorgeleiden van aangehouden personen?	16	4	20

Alle grote parketten hebben met de rechtbank afspraken gemaakt over supersnelrechtzittingen. Dit wordt beaamd door de rechtbanken⁵. Daarnaast hebben de meeste parketten ook afspraken gemaakt over snelrechtzittingen, themazittingen en de voorgeleiding van verdachten. Door twee (kleine) parketten zijn over geen van de genoemde onderwerpen afspraken gemaakt met de rechtspraak.

Wel afspraken supersnelrecht en /of snelrecht

Aan de parketten die afspraken hebben gemaakt is gevraagd wat er bij de uitvoering bijzonder goed ging. Vooral de goede afstemming, het nakomen van de gemaakte afspraken en de flexibele opstelling van de rechtbanken worden vaak genoemd. Ook de drie rechtbanken (Amsterdam, Den Haag, Utrecht) noemen de goede afstemming.

Vijf parketten noemen verbeterpunten, alle betrekking hebbend op gewoon snelrecht. Het niet hebben kunnen plannen van een specifieke snelrechtzitting wordt het meest genoemd. De rechtbank Amsterdam geeft aan dat een deel van de zittingsruimte die gereserveerd was voor snelrechtzittingen niet is benut, met als gevolg een onbenut gebleven zitting in het rooster. Dezelfde rechtbank merkt op dat dossiers niet tijdig worden aangeleverd bij het kabinet van de Rechter-commissaris (Kabinet RC). Dit zou meer aan de politie te wijten zijn, dan aan het OM.

⁵ Van drie van de vier grote rechtbanken is een ingevulde vragenlijst ontvangen.

Geen afspraken

Op de vraag waarom er geen afspraken met de rechtbank zijn gemaakt worden de volgende redenen gegeven:

- Afspraken betreffende snelrechtzittingen waren er al (4 keer genoemd);
- Afspraken op het gebied van themazittingen zijn niet gemaakt vanwege capaciteitstekort bij de rechtbanken (7 keer genoemd);
- De rechtbank vindt themazittingen te zwaar voor de rechter (1 keer genoemd).

Het niet kunnen maken van afspraken heeft volgens geen enkel parket tot problemen bij de uitvoering geleid.

Afspraken met de rechtspraak in relatie tot aantal zaken en afdoening

Het al dan niet hebben gemaakt van afspraken met de rechtbank over snelrechtzittingen is niet van invloed op het aantal snelrechtafdoeningen.

3.3.2 Afspraken met de politie

In onderstaande tabel is weergegeven of en welke voorbereidende afspraken er gemaakt zijn ten aanzien van politietoetreden en politie-inzet tijdens en na de jaarwisseling.

Tabel 6: Afspraken in de regionale driehoek en met de politie

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Zijn er afspraken gemaakt in de regionale driehoek over politietoetreden en politie-inzet tijdens de jaarwisseling?	16	4	20
Zijn er met de politie afspraken gemaakt over de wijze van aanlevering van processen verbaal?	18	2	20
Zijn er met de politie afspraken gemaakt over de inhoud en de kwaliteit van processenverbaal?	12	8	20
Is er tijdens de jaarwisseling gebruik gemaakt van aanhoudingskaarten?	7	9	16

De meeste parketten, waaronder de vier grote parketten, hebben afspraken gemaakt over politie-inzet en politietoetreden tijdens de jaarwisseling. Dat geldt ook voor de wijze van aanlevering van processen verbaal. Daarnaast heeft iets meer dan de helft van de parketten ook afspraken gemaakt over de kwaliteit van de processen verbaal. Het gebruik van aanhoudingskaarten is beperkt tot slechts zeven parketten.

Vier parketten hebben de betreffende vraag niet beantwoord, wat mogelijk een gevolg is van onbekendheid met dit instrument. Twee parketten hebben over geen van de genoemde onderwerpen afspraken met de politie gemaakt.

De drie politiekorpsen die gerespondeerd hebben antwoorden in overeenstemming met dit beeld.

Wel afspraken

Vrijwel alle parketten zijn positief over de politie-inzet en het politieoptreden tijdens de jaarwisseling. Een aantal parketten spreekt van een mede dankzij de politie-inzet relatief rustig verlopen jaarwisseling. Ten aanzien van de wijze van aanlevering processen verbaal wordt door een aantal parketten het door de politie labelen van zaken als "jaarwisselinggerelateerd" als best practice aangemerkt. Het labelen van aangebrachte zaken heeft er volgens die parketten toe geleid dat de juiste zaken snel op het juiste type zittingen konden worden geplaatst. Daarbij werd (wisselend per parket) gebruik gemaakt van aanhoudingskaarten of Excel-lijsten. Ook de politie noemt deze best practice.

Daarnaast wordt door een aantal parketten de SGBO-structuur genoemd als succesfactor. Daardoor werden jaarwisselinggerelateerde zaken snel centraal aangeleverd en kon snel tot labeling en beoordeling van deze zaken worden overgegaan.

Door een aantal parketten worden verbeterpunten genoemd, te weten:

- Betere interne coördinatie bij de politie (door twee parketten genoemd);
- Betere terugkoppeling van oud- en nieuw gerelateerde zaken (tweemaal genoemd);
- Betere kwaliteit van (bepaalde) processen verbaal (driemaal genoemd);
- Beter nakomen door de politie van gemaakte afspraken, aangezien procesverbaal niet tijdig of niet centraal zijn aangeleverd (viermaal genoemd).

Ook de drie regiokorpsen geven deze verbeterpunten⁶. Twee korpsen steken de hand in eigen boezem voor wat betreft het niet of onvoldoende hebben kunnen waarborgen van een centrale aanlevering van de processen verbaal.

Geen afspraken

De vier parketten die in de driehoek geen afspraken hebben gemaakt over politieoptreden en –inzet geven alle vier aan dat de afspraken over politie-inzet en –optreden wel gemaakt zijn, maar niet in de regionale driehoek.

De twee parketten die geen afspraken hebben gemaakt over de aanlevering van processen verbaal zeggen te hebben aangesloten bij de gebruikelijke werkwijze bij de toepassing van snelrecht en dus bij de reguliere afspraken met de politie.

Ten aanzien van de inhoud en kwaliteit van processen verbaal wordt door een aantal parketten gesteld dat overleg hierover voortdurend gebeurt en dat de jaarwisseling geen aanleiding was om daar speciale aandacht aan te besteden.

Ten aanzien van het gebruik van aanhoudingskaarten geven de meeste parketten aan dat het aantal incidenten daarvoor te gering is. Eén parket overweegt volgend jaar wel met aanhoudingskaarten te gaan werken, terwijl een ander parket een opmerkelijk alternatief hanteert: iedere verdachte gaat in de arrestantenbus met “zijn” verbalisant op te foto zodat dezen later op het bureau kunnen worden gekoppeld.

Wanneer gevraagd wordt of het niet maken van afspraken gevolgen heeft gehad voor de uitvoering geeft één parket aan dat het onvoldoende betrekken van het lokaal bestuur mogelijk heeft geleid tot minder preventieve maatregelen, waaronder op preventie gericht politieoptreden.

Afspraken met de politie in relatie tot aantal zaken en afdoening

Wanneer een relatie wordt gelegd met het aantal aangebrachte zaken en het aantal snelrechtafdoeningen blijkt dat afspraken met de politie over de inhoud en de kwaliteit van processen verbaal een licht positieve invloed hebben op het aantal aangebrachte jaarwisselinggerelateerde

⁶ De drie “grote” regiokorpsen Haaglanden, Amsterdam-Amstelland en Utrecht hebben gerespondeerd.

zaken. Daarnaast blijkt dat het gebruik van aanhoudingskaarten een licht positief effect heeft op het aantal aangebrachte zaken. Tevens is er een effect op het aantal snelrecht afdoeningen, in die zin dat parketten die geen gebruik maken van aanhoudingskaarten vaker minder snelrechtafdoeningen kennen.

3.3.3 Afspraken met de reclassering en de Raad voor de kindbescherming

Alle parketten is gevraagd naar afspraken met de reclassering en de Raad voor de kindbescherming over tijdige rapportages en adviezen.

Tabel 7: Afspraken met de reclassering en de Raad voor de kindbescherming

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Zijn er afspraken gemaakt met de reclassering over tijdige rapportages en adviezen?	13	7	20
Zijn er afspraken gemaakt met de Raad voor de kindbescherming over tijdige rapportages en adviezen?	7	12	19

De meeste parketten hebben afspraken gemaakt met de reclassering, waaronder drie van de vier grote parketten. Met de Raad voor de kindbescherming zijn door slechts zeven parketten afspraken gemaakt, waaronder drie grote parketten.

Wel afspraken

Door alle parketten wordt aangegeven dat de reclassering de afspraken volledig is nagekomen. Drie van de vier grote parketten geven aan dat de reclassering aanwezig was op de supersnelrechtzittingen om met de veroordeelden meteen afspraken te kunnen maken over de uitvoering van de opgelegde straffen.

Ten aanzien van de gemaakte afspraken met de Raad voor de kindbescherming zijn de parketten eveneens positief. Zo waren vroeghulprapportages, ook bij een tweetal supersnelrechtzittingen in Den Haag en Amsterdam tijdig gereed.

Verbeterpunten

Slechts één parket geeft aan dat de reclassering er niet op is ingericht om binnen de korte periode van het snelrecht een rapportage op te leveren.

Met betrekking tot de Raad voor de kindbescherming zijn er geen bijzonderheden gemeld.

Geen afspraken

De parketten die geen afspraken hebben gemaakt met de reclassering geven aan dat het niet nodig was aangezien is aangesloten bij reguliere afspraken.

Raad voor de kindbescherming: parketten waar alleen snelrecht werd toegepast hebben over het algemeen geen afspraken met de Raad voor de kindbescherming gemaakt aangezien jeugdigen niet voor snelrecht in aanmerking komen. Daarnaast is aansluiting gezocht bij reguliere afspraken.

3.3.4 Afspraken met de advocatuur

Aan de vier grote parketten is gevraagd of ze de advocatuur tijdig op de hoogte hebben gesteld van de supersnelrechtzittingen. Twee van de vier hebben daarover afspraken gemaakt. Daarnaast is alle parketten gevraagd naar afspraken over tijdstip van zittingen en de aanlevering van dossiers. Slechts tien parketten hebben deze vraag beantwoord, waarvan negen bevestigend. Onderstaande tabel geeft een overzicht.

Tabel 8: Afspraken met de advocatuur over planning en logistiek

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Is de advocatuur tijdig op de hoogte gesteld van de mogelijkheid dat zaken al op 2 januari op een supersnelrechtzitting worden geplaatst? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	2	2	4
Zijn er afspraken gemaakt met de advocatuur over tijdstip van zittingen en de aanlevering van dossiers?	9	1	10

Wel afspraken

De parketten die wel afspraken hebben gemaakt zijn over het algemeen van mening dat de advocatuur zich flexibel en praktisch heeft opgesteld. Op één parket is bijvoorbeeld een zaak naar een later tijdstip op de zittingsdag verschoven op verzoek van de advocaat. Verder is positief dat de advocatuur op de supersnelrechtzittingen geen termijn kwesties aan de orde hebben gesteld.

Verbeterpunten: één van de grote parketten geeft aan dat advocaten eerder dienen te worden geïnformeerd en de bedrijfsprocessen daarop moeten worden aangepast. Een ander parket geeft aan dat het lastig was de namen van de advocaten op supersnelrechtzaken te achterhalen, waardoor dossiers pas laat konden worden verzonden.

Geen afspraken

Vooraf parketten waar geen supersnelrecht is toegepast hebben geen afspraken met de advocatuur gemaakt. Zij geven aan dat de reguliere contacten voldeden. Een van de grote parketten geeft aan dat het ontbreken van afspraken er mogelijk toe kan hebben geleid dat advocaten zich minder goed hebben kunnen voorbereiden.

3.3.5 Bespreken in het arrondissementale justitiële beraad

Ten slotte is gevraagd of de toepassing van (super)snelrecht in AJB-verband is besproken. De helft van de parketten geeft aan dat dit gebeurd is. Bespreking in AJB-verband heeft een meerwaarde gehad, in die zin dat parketten die het snelrecht en supersnelrecht in AJB-verband besproken hebben vaker relatief veel zaken via het snelrecht hebben afgedaan.

4 Uitvoering tijdens en na de jaarwisseling

4.1 Coördinatie

Alle parketten is vooraf gevraagd ten behoeve van de uitvoering tijdens en de dagen na de jaarwisseling een coördinerend officier aan te stellen. Dit om de piketofficier te ontlasten en om te kunnen voldoen aan vooraf aangekondigde informatieverzoeken vanuit het Parket-Generaal.⁷

Tabel 9: Is ten behoeve van de uitvoering tijdens en vlak na de jaarwisseling een coördinerend medewerker aangesteld?

Arrondissementsparketten	
Ja	15
Nee	5
TOTAAL:	20

Vijf van de 20 arrondissementsparketten hebben geen coördinerend officier aangesteld. Voor een aantal parketten heeft dat ertoe geleid dat de dienstdoende piketofficier enigszins overbelast raakte, wat onder andere werd veroorzaakt door de vraag om informatie vanuit het Parket-Generaal, maar ook door het grote zaakaanbod van zowel reguliere zaken als jaarwisselingsgerelateerde zaken.

4.2 Capaciteit

Aan zowel de parketten is een aantal vragen over de capaciteit en de planning gesteld.

⁷ Reeds op 1 januari diende er inzicht te zijn in het aantal jaarwisselingsgerelateerde zaken en in de voorgestelde afdoeningsmodaliteiten.

Tabel 10: Capaciteit planning tijdens en na de jaarwisseling

Arrondissementsparketten	Ja	Nee	Totaal
Is er, terugkijkend op het aantal aan het OM aangeleverde processenverbaal, voldoende researchcapaciteit ingezet ten behoeve van het aanbrengen van jaarwisselingsgerelateerde zaken?	18	2	20
Is er voldoende capaciteit vrijgemaakt voor de tijdige beoordeling van jaarwisselingsgerelateerde zaken?	20	0	20
Is er voldoende capaciteit vrijgemaakt (parketsecretarissen / hoppers) voor de tijdige beoordeling van zaken die voor supersnelrecht in aanmerking komen? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	3	0	3
Is er voldoende zittingsruimte gereserveerd voor supersnelrechtzittingen? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	4	0	4
Waren de dossiers voor de supersnelrechtzitting op 2 januari tijdig beschikbaar voor alle procesdeelnemers? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	3	1	4
Waren de dossiers voor de supersnelrechtzitting op 2 januari volledig? (Alleen gesteld aan de vier grote parketten)	3	1	4
Is er op het bureau RC voldoende capaciteit beschikbaar om alle verdachten tijdig voor te kunnen geleiden?	20	0	20
Is er voldoende zittingsruimte gereserveerd voor snelrechtzittingen?	19	1	20
Is er voldoende zittingsruimte gereserveerd voor themazittingen?	14	6	20

Vrijwel alle parketten zijn van mening dat ten behoeve van jaarwisselingsgerelateerde incidenten door de politie voldoende researchcapaciteit is ingezet. Ook de regiokorpsen bij de vier grote parketten beantwoorden de vraag bevestigend. Twee parketten zijn niet tevreden. Het betreft Haarlem met relatief weinig jaarwisseling gerelateerde zaken en Groningen dat aangeeft dat juist na 1 januari meer capaciteit beschikbaar had moeten zijn voor opsporingsonderzoek. Over de capaciteit die is vrijgemaakt voor de tijdige beoordeling van zaken zijn alle parketten tevreden. Alleen regiopolitie Utrecht deelt deze mening niet. Door een slechte eigen registratie zou er onvoldoende inzicht zijn in aantallen arrestanten en in de feiten waarvoor die arrestanten waren ingesloten.

Van de vier parketten waar supersnelrecht is toegepast zijn er drie tevreden over de beoordelingscapaciteit voor dit soort zaken. Eén parket

heeft deze vraag niet beantwoord. Alle vier de grote parketten geven aan dat voor dit soort zaken voldoende zittingsruimte is gereserveerd, wat wordt beaamd door de rechtbanken.

Eén van de grotere parketten, Utrecht, geeft aan dat de dossiers voor supersnelrechtzaken niet allemaal tijdig beschikbaar waren voor de procespartijen. Oorzaak hiervan was het te laat op gang komen van het beoordelingsproces als gevolg van problemen met ICT op 1 januari. Hierdoor kon de officier van justitie pas laat beginnen met de inhoudelijke voorbereiding van de zitting. Dit heeft overigens niet tot problemen op de zitting geleid. Niet het parket, maar wel de rechtbank te Amsterdam geeft aan dat dossiers niet tijdig waren aangeleverd. De advocatuur zou de dossiers laat gekregen hebben, waardoor op de zittingsdag met zaken geschoven moest worden.

Drie van de vier grote parketten geven aan dat de dossiers voor de supersnelrechtzittingen volledig waren. In Amsterdam ontbraken in een aantal dossiers voor de advocatuur de justitiële documentatie en de uitdraaien van v orderingen. Dit heeft geleid tot een tijdelijke schorsing van de zitting.

Alle parketten geven aan dat er op het bureau RC voldoende capaciteit was voor de tijdige voorgeleiding van verdachten.

Slechts één parket geeft aan dat er onvoldoende zittingsruimte is gereserveerd voor (gewone) snelrechtzaken. Daarbij wordt opgemerkt dat zittingsruimte moest worden gecreëerd door reeds ingeplande zaken op een bestaande zitting in te trekken.

Volgens zes parketten is er onvoldoende zittingsruimte gecreëerd ten behoeve van themazittingen. Uit de door de parketten gegeven toelichting blijkt echter dat bij geen van deze parketten behoefte was aan een themazitting. Ook twee rechtbanken geven dit aan.

Kwaliteit van de dossiers van de supersnelrechtzaken

Aan de advocatuur en de rechtspraak zijn vragen gesteld over de kwaliteit van de dossiers voor de supersnelrechtzaken in de vier grote arrondissementen. Van de drie rechtbanken die hebben gerespondeerd, is er - met het oordeel "goed" - slechts één tevreden over de kwaliteit van de dossiers. De twee andere rechtbanken geven het oordeel "matig" en "slecht". Slechts een rechtbank onderbouwt dit en wel als volgt:

'In één zaak heeft de rechter vrijspraak uitgesproken in verband met onvolledig onderzoek. Een andere zaak is aangehouden in verband met het ontbreken van het reclasseringsrapport.'

Daarnaast is gevraagd of de juiste zaken zijn aangeleverd, voor zowel snelrecht als voor supersnelrecht. Met name de rechtbank te Amsterdam is hier kritisch over en stelt voor beide afdoeningsmodaliteiten dat niet de juiste zaken zijn aangeleverd. Deze rechtbank wijst daarbij op het risico van te snelle berechting, onnodige vrijspraak en onnodige aanhouding van zaken. Een andere rechtbank stelt dat vanwege de snelheid je niet per definitie de zwaardere zaken krijgt, waarop vooraf door de media is ingezet: "Daarin is vaak nog aanvullend bewijs nodig".

5 Menukaart en richtlijnen

5.1 Toepassing van de Menukaart (super)snelrecht

Ten behoeve van de toepassing van supersnelrecht en snelrecht is door het College de *Menukaart (super)snelrecht* ontwikkeld. In deze Menukaart wordt expliciet stilgestaan bij de toepassing van supersnelrecht na de jaarwisseling. Voor afgelopen jaarwisseling is bepaald dat supersnelrechtzittingen worden georganiseerd op 2 januari 2009 (en eventueel 5 januari) en dat het wordt toegepast bij de volgende categorieën/zaken:

- geweld tegen hulpverleners of werknemers met een publieke taak;
- geweld tegen personen;
- autobranden;
- zwaardere vormen van openlijk geweld tegen goederen of vernieling (bijv. vernieling d.m.v. zwaar vuurwerk).

Daarbij is ten aanzien van de jaarwisseling (vanwege het karakter van een evenement) expliciet aangegeven dat ook zaken waarbij geen grond voor voorlopige hechtenis aanwezig is of geen aansluitende vrijheidsbeneming te verwachten is, voor het supersnelrecht in aanmerking zouden moeten kunnen komen.

5.1.1 Gebruik Menukaart

Gebruik

Op de vraag of voor de inrichting van snelrecht dan wel supersnelrecht bij de jaarwisseling gebruik is gemaakt van de *Menukaart (super)snelrecht* geven twee parketten aan dat niet gedaan te hebben. Uit de door deze parketten gegeven toelichtingen blijkt dat ze de Menukaart wel als kader hebben gebruikt, maar niet alle aanbevelingen uit de Menukaart volledig hebben overgenomen. Dit heeft bij één van deze parketten, Leeuwarden, mogelijk geleid tot een afwijkend beeld. Zo zijn daar relatief veel jaarwisselingsgerelateerde zaken aangeleverd, zonder dat snelrecht of afdoening op een themazitting is toegepast.

Gehanteerde criteria bij supersnelrecht

Aan de vier grote parketten is gevraagd welke criteria zij hebben gehanteerd bij de beoordeling van zaken ten behoeve van het supersnelrecht.

Tabel 11. Welke criteria zijn gehanteerd bij de beoordeling of een zaak in aanmerking komt voor supersnelrecht (alleen gesteld aan de vier grote parketten)?

Arrondissementsparketten (n=4)	Aantal keer genoemd
De in de Menukaart opgenomen criteria voor supersnelrecht	3
Relatief eenvoudige ronde zaken, met mogelijkheden voor inbewaringstelling	2
Prioriteit voor geweld tegen gezagsdragers	3

Geen van de grotere parketten heeft ten aanzien van supersnelrecht expliciet van de Menukaart afwijkende criteria gehanteerd. Hierbij moet echter ten aanzien van Rotterdam een kanttekening worden gemaakt. Rotterdam heeft bij de beoordeling van aangebrachte zaken met een stroomschema gewerkt. In dat stroomschema is aangegeven dat alleen zaken met een grond voor voorlopige hechtenis voor de afdoening via snelrecht of supersnelrecht in aanmerking komen, waarmee wordt afgeweken van de "jaarwisselingscriteria". Mogelijk is dit een verklaring voor het geringe aantal Rotterdamse supersnelrechtzaken.

5.1.2 Afdoening via supersnelrecht en snelrecht

Drie van de vier grote parketten geven aan alle daarvoor in aanmerking komende zaken via het supersnelrecht te hebben afgedaan. Opvallend is dat ook Rotterdam die mening is toegedaan, terwijl daar slechts twee supersnelrechtzaken zijn geweest. Alleen Utrecht geeft aan een keuze te hebben gemaakt uit het aanbod, beperkt tot de 10 zaken met de grootste kans op veroordeling.

Op de vraag of in alle gevallen de daarvoor in aanmerking komende zaken via het (gewone) snelrecht zijn afgedaan antwoorden elf parketten bevestigend. Onder deze parketten bevinden zich zeven parketten met relatief weinig snelrechtzaken.

Zes parketten geven aan niet alle zich daarvoor kwalificerende zaken via het snelrecht te hebben afgedaan, waaronder twee kleinere parketten met relatief veel snelrechtzaken. Hieronder volgt een overzicht van de gegeven toelichtingen.

'Er was - achteraf - onvoldoende duidelijkheid t.a.v. de exacte afbakening van welke zaken als geschikt voor snelrechtzittingen konden worden aangemerkt. Dit mede als gevolg van de late beslissing/bekendheid dat er met dergelijke zittingen zou worden gewerkt.

Bovendien was ook de inschatting over aantallen/soorten te verwachten zaken lastig.

Hoeveel zittingruimte is nodig en daarna de vraag is dit wel voldoende of is de zitting wel maximaal benut. Als er te veel aanbod is volstaat het aantal zittingen niet en als er te weinig aanbod is dan is er voor niets gereserveerd, daar moet je dan weer praktisch mee omgaan.'

'In een paar gevallen is voorlopige hechtenis toegepast, deze zaken gaan naar een reguliere zitting. Enkele andere gevallen zijn middels een transactie afgedaan.'

'Verdachten zijn door probleem met het politiesysteem ten onrechte heengezonden en de dagvaarding kon niet meer tijdig worden uitgebracht. '

'Er kwam slechts bijzonder weinig in aanmerking voor directe afdoening via snelrecht vanwege complicaties in de zaak (veel verdachten, nog veel onderzoek).'

'Er is een keuze gemaakt voor een themazitting'

'Twee zaken zijn op 1 januari 2009 afgedaan middels een TOM-zitting (was een zeer efficiënte afdoening).'

'Eén zaak had een achtergrond met een zodanige problematiek dat is gekozen voor maatwerk via het veiligheidshuis en afstemming met relevante ketenpartners en zorg.'

Uit deze toelichtingen is af te leiden dat het deels logistieke problemen betreft en dat daarnaast gekozen is voor ander afdoeningsmodaliteiten zoals een themazitting of TOM-zitting.

5.1.3 Strafmodaliteiten

In de menukaart wordt geadviseerd om bij evenementen op de situatie toegespitste strafmodaliteiten te eisen, zoals een straatverbod bij een volgende editie van het evenement of een aan het evenement gerelateerde taakstraf. Geïnventariseerd is of dergelijke strafmodaliteiten in overweging zijn genomen.

Tabel 12. Welke op de jaarwisseling toegespitste strafmodaliteiten worden / zijn geëist?

Arrondissementsparketten (n=20)	Aantal keer genoemd
Straatverbod of uitgaansverbod komende jaarwisseling	4
Taakstraf direct na de jaarwisseling zichtbaar uit te voeren	3
Deels voorwaardelijke gevangenisstraf	4
Verhoogde strafeis	8
Schadevergoeding	1
Weet niet	1
Niets genoemd	6

Veertien parketten geven aan op de jaarwisseling toegespitste strafmodaliteiten te hebben geëist, dan wel te overwegen. Een verhoogde strafeis wordt het meest genoemd, gevolgd door een voorwaardelijke gevangenisstraf en het straatverbod.

5.1.4 Bruikbaarheid van de Menukaart

Alle parketten is gevraagd of de Menukaart voor jaarwisseling gerelateerde zaken heeft voldaan.

Tabel 13. Voldeed de Menukaart supersnelrecht?

Arrondissementsparketten (n=18)	Aantal keer genoemd
Zeer goed	1
Goed	8
Voldoende	7
Matig	2
Slecht	0
Weet niet	2
Totaal	20

Een meerderheid van de parketten is positief over de bruikbaarheid van de Menukaart. Twee parketten, waaronder één van de grote vier, vinden dat de Menukaart matig voldoet. Daarnaast hebben twee parketten geen mening. Opvallend is dat deze parketten relatief weinig zaken via het snelrecht afgedaan.

Gevraagd naar gewenste aanpassingen van de Menukaart hebben acht parketten hun wensen kenbaar gemaakt. Hieronder volgt een overzicht.

‘Het belangrijkste is dat duidelijk wordt of supersnelrecht gereserveerd blijft voor zaken waarin normaal gesproken gedagvaard zou worden en een (evt. voorwaardelijke) gevangenisstraf geëist zal worden. Pas bij het loslaten van die eis is de verwachting dat supersnelrecht in de Amsterdamse context een duidelijke afwijking van het normale snelrechtbeeld genereert. Maar dan wijk je wel af van de tendens die bijv. ten grondslag ligt aan de komst van de OM strafbeschikking.’

‘Eerder aanleveren van een dergelijke menukaart aan de parketten en veel meer eenduidigheid t.a.v. de criteria voor toepassen snelrecht.’

‘Soms onduidelijkheid over toepasbaarheid van de Menukaart voor jeugd en over de overeenkomst van de Menukaart met Polaris?’

‘Wellicht is het toch nuttig om nog eens helder uiteen te zetten wat de criteria zijn om snelrecht toe te passen, maar ook vooral wanneer de benodigde inspanningen in relatie tot de te verwachten “geringe opbrengst” een contra-indicatie zijn.’

‘Een straatverbod dat aan iemand wordt opgelegd voor de komende jaarwisseling is moeilijk handhaafbaar.’

'Menukaart snelrecht meer aanpassen aan de gewenste lokale behoefte.
Toevoegen van TOM-zittingen aan de menukaart.'

'Ruimte voor professionele beoordeling op grond van persoonsgerichte
benadering en afwijking van de richtlijnen is voorwaarde voor kwaliteit.'

'Minder toespitsen op veelplegers en meer op de concrete situatie.'

Dit overzicht geeft blijk van een grote diversiteit aan gewenste
aanpassingen van de Menukaart. Er wordt geen algemeen verbeterpunt
genoemd.

5.2 Toepassing van de richtlijnen voor strafvordering

Het College heeft als pilot voor de periode van 27 december 2008 tot en
met 31 maart 2009 de volgende wijzigingen van de Polaris-
strafmaatrichtlijnen vastgesteld.

1. In de Polaris-strafmaatrichtlijnen zal de delictspecifieke factor "in
samenhang met een sportevenement" worden gewijzigd in "in
samenhang met een evenement". Onder een evenement wordt
mede verstaan Oud en Nieuw. De percentuele invloed van deze
factor wordt verhoogd van 25% naar 75%.
2. De percentuele invloed van de delictspecifieke factor "Slachtoffer
kwalificeert de strafmaat" wordt verhoogd van 100% naar 150% voor
de volgende drie binnen deze factor geldende categorieën:
 - het slachtoffer was een ambtenaar en het misdrijf werd ter zake of
gedurende de rechtmatige uitoefening van zijn bediening
gepleegd;
 - het slachtoffer was een andere beroepsbeoefenaar en het misdrijf
werd ter zake of gedurende de rechtmatige uitoefening van zijn
beroep gepleegd;
 - het slachtoffer verhinderde of probeerde te verhinderen dat een
gewelddelict gepleegd ging worden (burgermoed).

Ad. 1 Delictspecifieke factor in "in samenhang met een evenement"

Op alle parketten zijn zaken aangebracht waarbij sprake was van geweld tegen personen⁸ of tegen goederen. Het betreft circa 340 zaken. Inmiddels zijn 41 van deze zaken aan de rechter voorgelegd. In 40 gevallen is in de strafeis de percentuele verhoging naar 75% van de delictspecifieke factor "in samenhang met een evenement" meegenomen.

Ad. 2 Geweld tegen personen in de rechtmatige uitoefening van hun beroep en tegen personen die burgermoed hebben getoond

Op vijftien parketten zijn zaken aangebracht waarbij sprake was van geweld tegen personen in de rechtmatige uitoefening van hun beroep, dan wel tegen personen die burgermoed hebben getoond. Het betreft circa 70 zaken, waarvan er inmiddels 35 aan de rechter zijn voorgelegd. In 33 gevallen is de percentuele verhoging naar 150% van de delictspecifieke factor "Slachtoffer kwalificeert de strafmaat" in de strafeis meegenomen.

Gezien het bovenstaande zijn de gewijzigde in de Polaris-strafmaatrichtlijnen door alle parketten in vrijwel alle gevallen gehanteerd.

⁸ Niet zijnde personen in de rechtmatige uitoefening van hun beroep of functie, dan wel personen die burgermoed hebben getoond.

6 Oordeel over (super)snelrecht

Om inzicht te krijgen in het oordeel over het nut en de noodzaak van de toepassing van superstrafrecht en strafrecht is een zestal stellingen voorgelegd. Per stelling is gevraagd in hoeverre men het eens of oneens met de stelling is. De tabel op de volgende bladzijde geeft een overzicht van de gegeven antwoorden.

Vrijwel alle parketten (19 van de 20) zijn het (helemaal) eens met de stelling dat met de toepassing van (super)snelrecht na de jaarwisseling aan de samenleving een goed signaal wordt afgegeven. Achttien respectievelijk 20 parketten zijn het eens met gelijklopende stellingen waarbij het signaal wordt afgegeven aan de daders en de slachtoffers. Hieruit blijkt dat het nut van de inzet van snelrecht en supersnelrecht door vrijwel alle parketten wordt onderschreven.

Daar staat tegenover dat veertien parketten kritisch zijn ten aanzien van de gewekte verwachtingen. Deze parketten zijn het dan ook (helemaal) eens met de stelling dat ten aanzien van het gebruik van (super)snelrecht hogere verwachtingen zijn gewekt dan door OM en rechtspraak zijn waargemaakt.

Ten aanzien van de stelling dat *de toepassing van (super)snelrecht bij de jaarwisseling meer "voor de bühne" gebeurt dan dat het een toegevoegde waarde heeft* lopen de meningen het meest uiteen. Elf parketten zijn het niet eens met deze stelling en drie parketten juist wel. Zes parketten kiezen voor een neutraal antwoord.

Een aantal parketten is kritisch als het gaat om de relatie tussen geleverde inspanningen en de geboekte resultaten. Twaalf parketten zijn van mening dat de resultaten achter blijven bij de inspanningen. Vijf parketten zijn het hiermee niet eens. Parketten die geen of weinig ervaring met snelrecht of supersnelrecht hebben zijn deze mening eerder toegedaan.

Gezien het voorgaande kan geconcludeerd worden dat de symbolische waarde van het gebruik van (super)snelrecht breed wordt onderkend,

maar dat een aantal parketten kritisch is ten aanzien van de geboekte resultaten.

Tabel 14. Oordeel over (super)snelrecht

Arrondissementsparketten	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Totaal
Stelling 1. Door na de jaarwisseling (super)snelrecht toe te passen wordt <u>aan de samenleving</u> een goed signaal afgegeven dat bepaald gedrag niet wordt getolereerd en direct wordt afgestraft.	10	9	1	0	0	20
Stelling 2. Door na de jaarwisseling (super)snelrecht toe te passen wordt <u>aan de ouders</u> een goed signaal afgegeven dat bepaald gedrag niet wordt getolereerd en direct wordt afgestraft.	10	8	2	0	0	20
Stelling 3. Door na de jaarwisseling (super)snelrecht toe te passen wordt <u>aan de slachtoffers</u> een goed signaal afgegeven dat bepaald gedrag niet wordt getolereerd en direct wordt afgestraft.	8	12	0	0	0	20
Stelling 4. Ten aanzien van het gebruik van (super)snelrecht na de jaarwisseling zijn hogere verwachtingen gewekt dan door OM en rechtspraak zijn waargemaakt.	2	12	3	2	1	20
Stelling 5. De toepassing van (super)snelrecht bij de jaarwisseling gebeurt meer "voor de bühne" dan dat het een toegevoegde waarde heeft.	1	2	6	8	3	20
Stelling 6. De resultaten van de toepassing van (super)snelrecht blijven achter bij de daarvoor geleverde inspanningen.	4	8	3	4	1	20

Relatie met aantal zaken en afdoening

Er is een relatie tussen de beantwoording van de stellingen en het aantal aangeleverde zaken, dan wel het aantal via snelrecht afgedane zaken.

Het gaat om de volgende samenhangen:

- Parketten die het vaker eens zijn met stelling 5 ("voor de bühne") hebben vaker relatief weinig afdoeningen via het snelrecht.
- Parketten die het vaker eens zijn met stelling 6 ("resultaten vs. geleverde inspanningen") hebben eveneens vaker relatief weinig afdoeningen via het snelrecht.

Onduidelijk is of een negatieve grondhouding van invloed is op het aantal afdoeningen of dat het geringe aantal afdoeningen heeft geleid tot het negatief beantwoorden van de betreffende stellingen.

7 Publiciteit

Het gebruik van supersnelrecht en snelrecht na de jaarwisseling is in de media niet onopgemerkt gebleven. Daarnaast blijkt uit de beantwoording van stelling 4 (zie voorgaande hoofdstuk) dat er hoge verwachtingen zijn gewekt. De parketten is gevraagd aan te geven of er voor- of na de jaarwisseling publiciteit is gegeven aan het gebruik van (super)snelrecht, met welk doel dat is gebeurd en welk effect dat heeft gehad.

7.1 Publiciteit voorafgaand aan de jaarwisseling

Dertien parketten geven aan zelf actief de publiciteit te hebben gezocht betreffende de toepassing van (super)snelrecht binnen hun arrondissement.

Tabel 15. Wijze van publiciteit vóór de jaarwisseling

Arrondissementsparketten (n=13)	Aantal keer genoemd
Persconferentie OM	1
Persconferentie samen met politie	2
Persconferentie samen met korpsbeheerder	2
Persbericht eigen parket	8
Persbericht OM, politie en gemeente	2
Berichtgeving in regionaal dagblad	7
Berichtgeving in regionaal weekblad	2
Informatie in huis-aan-huisbladen	1
Informatiekrant	1
Flyer	1
Regionale radio en televisie	1

Vijf parketten hebben een persconferentie gegeven, al dan niet samen met het bestuur en de politie. Elf parketten hebben (daarnaast) een persbericht uitgegeven of bijgedragen aan berichtgeving in de krant. Den Haag en Leeuwarden hebben breed ingezet door respectievelijk zes en vier van de voornoemde mediakanalen te benutten.

Door de zeven parketten die niet actief de publiciteit hebben gezocht wordt voornamelijk gesteld dat er al voldoende landelijke publiciteit was en dat ze zich primair hebben gericht op interne communicatie met de ketenpartners.

Beoogd effect

De meeste van de 14 parketten geven aan dat met het genereren van publiciteit beoogd wordt een preventief effect te bewerkstelligen. Daarbij is naast kennisgeving van de aanpak ingezet op het bekendmaken van de consequenties van niet getolereerd gedrag. Roermond verwoordt het kernachtig: generale preventie en het verhogen van gevoelens van veiligheid.

Alle 12 de parketten hebben het idee dat het met de publiciteit nagestreefde doel geheel of gedeeltelijk is bereikt.

7.2 Publiciteit na de jaarwisseling

Door zes parketten is (ook) na de jaarwisseling actief de publiciteit gezocht. Dit is op de volgende wijze gebeurd:

Tabel 16. Wijze van publiciteit na de jaarwisseling

Arrondissementsparketten (n=6)	Aantal keer genoemd
Persconferentie samen met korpsbeheerder	1
Persbericht eigen parket	4
Berichtgeving in regionaal dagblad	3
Internetsites	1
Landelijke radio en televisie	1
Regionale radio en televisie	2

Zes parketten hebben na de jaarwisseling een persbericht uitgegeven of bijgedragen aan berichtgeving in de krant.

De parketten die niet actief de publiciteit hebben gezocht geven wederom aan dat er al veel landelijk publiciteit was. Daarnaast gaf een aantal parketten aan dat het aantal jaarwisseling gerelateerde zaken te gering was om actieve publiciteit te rechtvaardigen.

Beoogd effect

Het doel van de publiciteit was volgens de parketten vooral het kenbaar maken van de door het OM geleverde inspanningen. Vijf van de zes parketten geven aan dat dit doel ook bereikt is.

8 Succes en faalfactoren

Om een goed algemeen beeld te krijgen is alle parketten gevraagd ten aanzien van de organisatie van het (super)snelrecht zowel de belangrijkste succesbepalende factor te noemen als de belangrijkste belemmerende factor.

Tenslotte is de vraag gesteld wat het parket volgend jaar zeker anders zal doen.

8.1 Succesfactoren

Openbaar Ministerie

Door 18 parketten zijn de belangrijkste succesfactoren genoemd. Hieronder volgt een overzicht.

‘Samenwerking ketenpartners teneinde tijdig over goede dossiers te beschikken.’

‘Flexibiliteit in uitvoering.’

‘Een goede afstemming met alle betrokken instanties (politie, rechtbank en advocatuur voorop) gebaseerd op helderheid over de gevallen waarin supersnelrecht zou worden toegepast.’

‘Afstemming met (het merendeel van de) partners. Uniforme landelijke aanpak en de positieve uitstraling daarvan.’

‘We passen al langer snelrecht toe en iedereen was daardoor op elkaar ingespeeld.’

‘De reeds opgedane ervaring met de supersnelrecht-procedure.’

‘Grote inzet van de politie heeft relatief veel verdachten opgeleverd. De jarenlange ervaring met het snelrecht. De goede voorbereiding (met een stuurgroep van politie, brandweer, OM en een burgemeester in elk district). De aandacht voor preventie met o.a. een publiciteitscampagne.’

'Gemotiveerde medewerkers bij het OM, de politie, de reclassering en slachtofferhulp.'

'Goede afspraken met de rechtbank.'

'Communicatie met politie en rechtbank.'

'De inzet en loyaliteit van de betrokken parketmedewerkers die extra inzet hebben geleverd om snelrecht en TOM mogelijk te maken.'

'De ervaring die wij hebben doordat wij deze formule al sinds 2006 gebruiken.'

'Aanzwengelen van het vaker gebruik maken van dit middel bij grote evenementen en andere geschikte gebeurtenissen (methodiek zit weer beter tussen de oren).'

'Goede voorbereiding, goede samenwerking en voldoende inzet van personeel bij alle partners. Het feit dat het parket dit al langer deed maakte het proces eenvoudiger.'

'De afdoening nl. 10 veroordelingen in 10 supersnelrechtzaken. Ketensamenwerking.'

'Korte lijnen zowel intern als met externe partners en contactpersonen die direct benaderd konden worden.'

'Door het geringe volume konden de standaard processen gewoon lopen zoals ze normaal gesproken ook lopen. Daardoor is het allemaal goed gelopen.'

'Inzet en loyaliteit van de OM-collega's om dit onder flinke tijdsdruk toch weer te realiseren.'

Uit de gegeven antwoorden blijkt dat met name reeds opgedane ervaringen met (super)snelrecht, het maken van goede afspraken met ketenpartners en de inzet van het eigen personeel als succesbepalende factoren worden gezien.

Rechtbanken

De rechtbanken in de grote arrondissementen noemen onder meer de goede samenwerking in de voorbereiding, de goede communicatie en de korte lijnen als succesbepalende factoren. Ook het beschikbaar zijn van de reclassering op de supersnelrechtzittingen is expliciet genoemd.

Politie

Vooraf het opereren vanuit één locatie door OM en politie wordt door de politie (drie keer genoemd) als succesbepalende factor gezien.

8.2 Faalfactoren

Openbaar Ministerie

Vijf parketten geven expliciet aan dat er geen belemmerende factoren zijn. Van de 15 overige parketten hebben 11 parketten belemmerende factoren genoemd. Hieronder volgt een overzicht.

‘Onvoorspelbaarheid. Meer aandacht zijn goede communicatie met/door politie. De politie bleek regiobreed niet helemaal op de hoogte te zijn van dit project.’

‘Strakkere afspraken met de politie over het totale aantal O&N gerelateerde aanhoudingen. Dat was bij de politie nu deels gedecentraliseerd en dat kwam de selectie van potentiële zaken en het houden van een overzicht niet ten goede. Verder was de zogeheten justitie-wasstraat bij de politie (beoordelingen op het bureau) van een te hoog houtje-touwtje gehalte. Het ging bij de gratie van het relatief gering aantal zaken. Moet een volgende keer professioneler. En ten slotte: ook dit proces verdient het om van A tot Z bewaakt te worden.’

‘Het late stadium waarin de regeling bekend werd en op stel en sprong moest worden ingevoerd. De kwaliteit van de afdoening, gelet op de zeer korte verwerkingstijd.’

‘Het waarborgen van de kwaliteit van de processen verbaal.’

‘Snelrecht kan (bij grotere aantallen zaken) ten koste gaan van de zorgvuldigheid. Was nu niet het geval.’

‘De factor tijd, bijstand raadsman, samenstellen dossier, eventueel opvragen reclasseringsrapportage en inventariseren schade door benadeelde partij.’

'De te korte voorbereidingstijd.'

'Te weinig aanbod van geschikte verdachten.'

'Het korte tijdsbestek gaf extra druk en extra kosten i.v.m. de inzet van personeel: moet uit het reguliere budget.'

'Juist het gegeven dat het parket al bekend was met supersnelrecht maakte dat de commotie rondom dit thema wel verbaasde. De politieke druk en de vele informatieverzoeken werkten verstorend in het op zich uitgekristalliseerde proces.'

'De factor tijd en het gegeven dat de politie geen compleet, centraal overzicht had van alle aanhoudingen.'

'We zijn pas begin december daadwerkelijk hiermee begonnen. Dat vond ik laat om dan voor de kerst alles af te stemmen met ketenpartners.'

Met name de korte voorbereidingstijd wordt als belemmerende factor gezien. Dit wordt door zes parketten genoemd.

Rechtbanken

Eén rechtbank noemt de gebrekkige uitvoering door politie en parket als belangrijkste belemmerende factor. Een andere rechtbank noemt de tijdsdruk, waardoor dossiers in de zwaardere zaken niet gereed waren voor de supersnelrechtzitting.

Politie

Door de politie wordt de tijdsdruk, in relatie tot de volledigheid van processen verbaal genoemd. Daarnaast wordt de gebrekkige interne coördinatie genoemd, waardoor niet alle processen verbaal tijdig centraal waren aangeleverd, of niet duidelijk was op welke locatie arrestanten waren ingesloten.

8.3 Goede voornemens voor volgend jaar

Openbaar Ministerie

Op de vraag wat het parket met betrekking tot (super)snelrecht de volgende keer zeker anders zal doen is door vijftien parketten geantwoord. Vijf parketten geven aan het niet anders te zullen doen dan dit jaar. De overige tien parketten geven de volgende antwoorden.

‘Volgend jaar zal er meer aandacht zijn voor goede communicatie met/door politie.’

‘Centralisering van de rechercheafspraken met de politie en professionalisering van de justitiële beoordelingsorganisatie.’

‘Een goed draaiboek, tijdige opstart, goede regie en coördinatie evenals goede communicatie.’

‘Volgend jaar zullen wij vermoedelijk kiezen voor een vorm van snelrecht, in die zin dat ongeveer 2 weken na Oud en Nieuw een themazitting voor de PR zal worden gepland.’

‘Eerder communiceren en de TOM-zittingen een meer prominente plaats geven.’

‘Beschikbaarheid verbalisanten.’

‘Meer proactieve handelingen. Een (scherper) draaiboek samenstellen en naleven. Nog betere afspraken maken met de politie.’

‘Ruim van tevoren dergelijke landelijke initiatieven aangeven, opdat dit meegenomen kan worden in de reguliere werkzaamheden (zoals inplannen zittingen)’

‘Eerder beginnen met het maken van afspraken.’

‘Eerder beginnen met de voorbereidingen. Politie nog meer attenderen op deze vormen van afdoening. Vooraf goede logistieke afspraken met de politie.’

Vooraf betere coördinatie, betere afspraken met ketenpartners en een langere voorbereidingstijd behoren tot de goede voornemens van de parketten.

Rechtbanken

Een rechtbank zet vraagtekens bij de korte afdoeningstermijn van het supersnelrecht en de daaraan verbonden risico's . Eén langere termijn (bijvoorbeeld drie dagen en 15 uur of zes dagen en 15 uur, zou effectiever zijn omdat de kans op onnodige aanhoudingen en vrijspraken dan kleiner is. Dit zou "het maatschappelijke imago van supersnelrecht" ten goede komen.

Een tweede rechtbank heeft soortgelijke kritiek door de vraag te stellen of de extra inspanningen wel in verhouding staan tot negen relatief eenvoudige EK-zaken af te doen door middel van het supersnelrecht.

De derde rechtbank heeft het goede voornemen om volgend jaar meer rechters in te plannen voor voorgeleidingen en zittingen ten behoeve van het supersnelrecht.

Politie

De goede voornemens van de regiokorpsen bij de grote parketten hebben betrekking op het optimaliseren van de interne communicatie, het opstellen van een regiokorpsbreed beleidsplan en het maken van betere afspraken over de inhoudelijke beoordeling van potentiële supersnelrechtzaken.

9 Onderzoeksopzet en verantwoording

9.1 Opzet van het onderzoek

9.1.1 De doelstelling van de evaluatie is:

Inzicht in de wijze waarop supersnelrecht en snelrecht is ingezet tijdens de jaarwisseling 2008/2009 en in eventuele verbeterpunten.

Daartoe zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd.

1. Zijn na de jaarwisseling 2008/2009 de juiste zaken op de juiste wijze opgepakt?
 - o Zijn de zaken die voor supersnelrecht en snelrecht in aanmerking kwamen⁹ ook via supersnelrecht of snelrecht behandeld?
 - o Op welke wijze zijn de zaken die niet voor supersnelrecht of snelrecht in aanmerking kwamen¹⁰ behandeld?
2. Is het proces supersnelrecht en snelrecht beheerst verlopen?
3. Voldeden de menukaart en de aangepaste delict specifieke factoren in de Polaris-richtlijnen¹¹?
4. Op welke wijze is (super)snelrecht na de jaarwisseling 2008/2009 met externe publiciteit omgeven?

9.1.2 Methode

Voornoemde onderzoeksvragen zijn verwerkt tot schriftelijke vragenlijsten voor alle arrondissementsparketten en voor de rechtspraak, de politie en de advocatuur in de vier grootste arrondissementen.

9 Conform hetgeen is vastgelegd in de menukaart

10 Conform hetgeen is vastgelegd in de menukaart

11 De percentuele invloed van de factor "in samenhang met een evenement" is verhoogd van 25% naar 75%. De percentuele invloed van de delictspecifieke factor "Slachtoffer kwalificeert de strafmaat" is verhoogd van 100% naar 150%

De vragenlijsten zijn 13 januari verstuurd, met de vraag deze in te laten vullen door de medewerkers die bij de voorbereidingen en bij de uitvoering betrokken zijn geweest.
Het betreft per organisatie globaal de volgende medewerkers.

OM	Politie	ZM	Advocatuur
Piketofficier, piketsecretaris (Dienst tijdens jaarwisseling)	Hulpofficier, politieparketsecretaris (Dienst tijdens jaarwisseling)	Rechter (super)snelrechtzitting, evt. zittingsplanner.	Deken
Proceseigenaar OM (verantwoordelijk voor inrichting proces), Beleidsmedewerker	Proceseigenaar politie (verantwoordelijk voor inrichting proces)	Proceseigenaar ZM (verantwoordelijk voor inrichting proces)	Contactadvocaat namens de orde

9.2 Respons

Gevraagd is de vragenlijst voor 2 maart ingevuld te retourneren. De respons is als volgt.

Tabel 17. Respons

Instantie	Uitgezet	Ontvangen	%
Arrondissementsparket	19	20	100
Arrondissementsrechtbank G4	4	3	75
Politieregio G4	4	3	75
Advocatuur G4	4	1	25%